

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 4Pc/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4622200772
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Marián Mokoš
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2022:4622200772.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany samosudcom Mariánom Mokošom v právnej veci navrhovateľky: Y. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. mieru č. X/XXX, XXX XX C., t.č. D. pre seniorov K., n.o., W. XXXX/X, XXX XX C., zastúpená W. V. Z. T., W., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. armády XXXX/X, XXX XX C., proti odporcom (osoby povinné platiť výživné) 1./ Q. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/XX, XXX XX A., zastúpený JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátom so sídlom Klincova 35, 810 05 Bratislava, 2./ Q. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. mieru XXX/XB, XXX XX C., zastúpená JUDr. Michaelom Medvidom, advokátom so sídlom Wurmova 1131/4, 040 23 Košice, 3./ V. V. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/X, XXX XX N. a 4./ M. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX/XX, XXX XX N. - F. K., o určenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd konanie proti odporcovi v 1./rade zastavuje.

II. Odporkyňa v 2./rade je povinná prispievať na výživu navrhovateľky sumou 120 eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky s účinnosťou od 01.10.2022.

III. Odporkyňa v 3./rade je povinná prispievať na výživu navrhovateľky sumou 120 eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky s účinnosťou od 01.10.2022.

IV. Vo zvyšnej časti súd návrh proti odporkyňiam v 2./ a 3./rade zamietá.

V. Súd návrh proti odporcovi v 4./rade zamietá.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1./ Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala určenia výživného od odporcov v 1./ - 3./rade a to od každého v sume 100 eur mesačne s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku s tým, že ak súd neuzná morálnu a faktickú povinnosť odporcu v 1./rade na platenie výživného, tak v tom prípade žiadala zaviazat' odporkyne v 2./ a 3./rade každú z nich na platenie výživného vo výške 200 eur mesačne. Návrh odôvodnila tým, že je starou matkou odporkýň v 2./ a 3./rade a svokrou odporcu v 1./rade, pričom sa jej zhoršil zdravotný stav a v súčasnej dobe využíva poskytovanie sociálnej služby v Zariadení pre seniorov K. n.o. C. a to od 28.12.2020, kde sa platí poplatok vo výške 568,50 eura, avšak jej invalidný a starobný dôchodok dosahuje len výšku 370,20 eura a po odrátaní životného minima vo výške 54,51 eura jej zostáva na úhradu sociálnej služby len suma 315,69 eura. S platením poplatku za sociálne služby jej pomáha iba vnučka V. V. N. - odporkyňa v 3./rade, avšak pokiaľ by sa na tejto platbe podieľali všetci traja odporcovia, tak by uhrádzali len po 84,27 eura.

2./ S návrhom vo veci samej navrhovateľka podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v rovnakom znení, pričom súd uznesením sp.zn. 4Pc/8/2022 - 39 zo dňa 26.04.2022 zaviazal odporkyne v 2./ a 3./rade prispievať na výživu navrhovateľky sumou 150 eur mesačne každú a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Proti uvedenému uzneseniu podala odvolanie odporkyňa v 2./rade a Krajský súd v Nitre uznesením sp.zn. 12CoP/33/2022 - 132 zo dňa 29.07.2022 napadnuté uznesenie tunajšieho súdu vo vzťahu k odporkyňi v 2./rade potvrdil.

3./ V priebehu konania odporkyňa v 2./rade navrhla, aby do konania bol pribratý ďalší účastník na strane odporcov a to vnuk navrhovateľky M. T., pričom súd zo spisu Štátneho notárstva v Topoľčanoch sp.zn. D/399/77 zistil, že potomkom navrhovateľky okrem odporkyň v 2./ a 3./rade je aj vnuk M. T. a preto uznesením sp.zn. 4Pc/8/2022 - 119 zo dňa 08.07.2022 pribral do konania na strane odporcov M. T. s tým, že tento v konaní ďalej vystupuje ako odporca v 4./rade.

4./ Po pribratí odporcu v 4./rade do konania navrhovateľka zmenila petit návrhu tak, že žiadala zaviazat' na platenie výživného odporcov v 2./ - 4./rade a to každého po 120 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu a súd na pojednávaní dňa 27.09.2022 uznesením pripustil uvedenú zmenu petitu návrhu.

5./ Na pojednávaní dňa 17.05.2022 navrhovateľka uviedla, že má malý dôchodok a nemala žiadnu opatrovateľskú službu a ani nevie o tom, že mala ísť do iného zariadenia sociálnych služieb, chce naďalej zostať v Zariadení pre seniorov K. n.o., kde si už zvykla a nevedela sa vyjadriť, kto jej dopláca za pobyt v tomto zariadení.

6./ Odporca v 1./rade žiadal návrh voči nemu zamietnuť z dôvodu, že nie je pasívne vecne legitimovaný v tomto konaní, keďže je zaťom navrhovateľky a nemá voči nej vyživovaciu povinnosť. Potvrdil, že spolu s odporkyňou v 3./rade sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v kat.úz. C. zapísaných na LV č. XXX, ktoré vlastnila jeho bývalá manželka a ktoré boli predmetom dedičského konania po nej, pričom na rodinnom dome je zriadené vecné bremeno doživotného užívania v prospech navrhovateľky, ktorej nikto nebránil, aby tento dom užívala a o ktorú sa starala odporkyňa v 2./rade, avšak odporkyňa v 3./rade aj bez jeho súhlasu a súhlasu odporkyne v 2./rade rozhodla o umiestnení navrhovateľky do Zariadenia pre seniorov K. n.o. a domáhala sa zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k tomuto domu, resp. navrhla, aby sa dom predal, s čím on súhlasil, avšak s podmienkou, že výťažok z predaja bude použitý na úhradu nákladov navrhovateľky v DSS, čo odporkyňa v 3./rade odmietla.

7./ Odporkyňa v 2./rade s podaným návrhom nesúhlasila z dôvodu, že sa o navrhovateľku starala, avšak potom prišlo k nezhodám a navrhovateľka požiadala, aby jej vrátila kľúče od domu. Poukazovala na to, že nevlastní žiaden podiel z tohto domu, nakoľko v dedičskom konaní po matke sa ho vzdala v prospech otca, čo na pojednávaní dňa 27.09.2022 zdôvodnila tým, že sa jej zdalo netaktné, aby počas života otca mala podiel na jeho majetku a to na byte v Bratislave, ako aj na rodinnom dome v C., do ktorého jej rodičia investovali peniaze a pokiaľ by otec zomrel, tak bude dediť po ňom. Podľa nej finančné pomery jej neumožňujú, aby prispievala navrhovateľke na pobyt v zariadení v takej výške, ako požaduje, pričom na poslednom pojednávaní navrhla platenie výživného maximálne do výšky 60 eur mesačne. Poukazovala na to, že obec ponúkla navrhovateľke opatrovateľskú službu, ktorú však navrhovateľka odmietla a následne si podala žiadosť o prijatie do Zariadenia sociálnych služieb na ul. ČSA v Topoľčanoch, avšak neskôr toto zariadenie odmietla a vybrala si najdrahšie zariadenie v okolí. O umiestnenie navrhovateľky do Zariadenia pre seniorov K. n.o. požiadala odporkyňa v 3./rade, ktorá aj podpísala zmluvu s týmto zariadením napriek tomu, že mala vedomosť o tom, že náklady na pobyt v zariadení prevyšujú finančné možnosti navrhovateľky.

8./ Odporkyňa v 3./rade uviedla, že navrhovateľka bola ešte v roku 2020 doma a ona musela za ňou pravidelne chodiť a preto jediným riešením bolo vybavenie sociálneho zariadenia. Navrhovateľke vybavila pobyt v Zariadení pre seniorov K. n.o., na čom sa všetci traja dohodli s tým, že na toto zariadenie jej budú prispievať, ale následne z tejto dohody vzišlo a od augusta 2021 za pobyt navrhovateľke platila sama.

9./ Odporca v 4./rade s podaným návrhom nesúhlasil s tým, že navrhovateľku videl naposledy, keď mal 4 alebo 5 rokov a odvtedy nemali spolu žiaden kontakt a navrhovateľka sa o neho nezaujímala a preto je pre neho prakticky cudzou osobou. Poukázal na zdravotný stav svojej manželky ako aj na

svoje majetkové a zárobkové pomery. Po smrti jeho matky ho navrhovateľka nechcela odovzdať otcovi a robila všetko proti tomu, aby zostal v starostlivosti otca.

10./ Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, odporcov v 2./ - 4./rade, ako aj oboznámením sa so spisom ŠN v Topoľčanoch sp.zn. D/399/77 a s predloženými dokladmi, pričom zistil, že navrhovateľka je starou matkou odporcov v 2./ - 4./rade a svokrou odporcu v 1./rade. Navrhovateľka mala dve dcéry a to X. T., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX a dedičom po nej bol len syn maloletý M. T., keďže bola rozvedená, pričom dedičské konanie sa viedlo na ŠN v Topoľčanoch pod sp.zn. D/399/77.

11./ Ďalšia dcéra navrhovateľky Z. N. zomrela dňa XX.XX.XXXX, pričom jej navrhovateľka darovacou zmluvou a zmluvou o zriadení vecného bremena zo dňa 12.10.1998 darovala nehnuteľnosti v kat.úz. C. zapísané na LV č. XXX a zároveň v prospech navrhovateľky bolo na týchto nehnuteľnostiach zriadené právo ich doživotného užívania a v dedičskom konaní po nebohej Z. N. vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 3D/205/2017 uvedené nehnuteľnosti podľa dohody dedičov (odporcov v 1./ - 3./rade) nadobudli odporkyňa v 3./rade v podiele 1/3 a odporca v 1./rade v podiele 2/3 voči spoludedičke - odporkyňi v 2./rade bezodplatne.

12./ Obec Tovarníky rozhodnutím č. 723/2020 zo dňa 26.11.2020 (č.l. 57) rozhodla, že navrhovateľka je odkázaná na sociálnu službu - opatrovateľskú službu, nakoľko dosiahla IV. stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a to v rozsahu 6 - 8 hodín denne a bol jej navrhnutý druh sociálnej služby - opatrovateľská služba. Listom zo dňa 01.12.2020 „PENZIÓN“, Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany na ul. ČSA oznámil navrhovateľke, že o jej žiadosti č. 246/2020 zo dňa 16.11.2020 o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby bola informovaná osobitná sociálna komisia, ktorá odporučila, aby bola zaevidovaná do zoznamu žiadateľov, keďže t.č. sú všetky miesta obsadené a navrhovateľka sa nachádza na 35. mieste. Následne navrhovateľka uzatvorila dňa 28.12.2020 zmluvu o poskytovaní sociálnej služby č. 182/2020 so Zariadením pre seniorov K. n.o. C. a podľa dodatku č. 1/2022 zo dňa 31.12.2021 k tejto zmluve výška nákladov za poskytovanie sociálnej služby predstavuje 568,50 eura. „PENZIÓN“, Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany na ul. ČSA listom zo dňa 30.04.2021 oznámil navrhovateľke, že na základe jej telefonической žiadosti zo dňa 20.04.2021 ju preraduje na koniec zoznamu žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, pričom sa nachádza na 19. mieste.

13./ Navrhovateľka je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 370,20 eura mesačne, pričom sa jej z tohto dôchodku odpočítava životné minimum vo výške 54,51 eura a zvyšok vo výške 315,69 eura jej zostáva na úhradu poskytovanej sociálnej služby. Zariadenie, v ktorom sa nachádza uviedlo, že navrhovateľka si musí platiť za lieky a tento doplatok sa pohybuje priemerne mesačne od 10-20 eur.

14./ Odporkyňa v 2./rade podľa predložených mzdových listov za obdobie od začiatku marca 2021 do konca apríla 2022 pracuje s čistým priemerným mesačným zárobkom vo výške 795,05 eura. Býva v rodinnom dome, kde sa platí za vodu 15 eur, za elektriku 154,50 eura, za internet 10 eur a za telefón 30 eur mesačne. Okrem toho spláca hypotéku mesačne po 183,07 eura a poistenie vo výške 135,10 eura. Ďalšie náklady podľa jej vyjadrenia má na kozmetiku vo výške 30 eur mesačne a na ošatenie 40 eur mesačne. Uviedla, že nevie, čo robí jej manžel, s ktorým majú zrušené BSM a tento v dome niekedy býva, avšak na domácnosť prispieva iba ona.

15./ Odporkyňa v 3./rade v roku 2021 pracovala s čistým priemerným mesačným príjmom vo výške 549,07 eura a v roku 2022 do konca apríla s príjmom vo výške 649,05 eura. Spláca hypotéku po 158,10 eura mesačne, platí nájomné vo výške 140 eur, elektriku 40 eur, za televíziu a internet 21 eur, telefón 33 eur, sporenie 15 eur a inkaso 4,84 eura mesačne.

16./ Odporca v 4./rade uviedol, že je zamestnaný so zárobkom 800-1 000 eur netto mesačne a jeho manželka, ktorá má sklerózu multiplex poberá invalidný dôchodok vo výške 440 eur. Bývajú v rodinnom dome, kde sa platí za plyn 130 eur, za elektriku 41 eur a za vodu 20 eur mesačne. Spláca pôžičku aj s poistením vo výške 162 eur mesačne, pričom výška pôžičky bola 8 000 eur. Ďalšie poplatky platí za internet, telefón a televíziu spolu vo výške 100 eur a iné poplatky (napríklad Netflix) vo výške 30-40 eur mesačne. V rámci dokazovania predložil súdu výtlačok denníka Pravda zo dňa 24.11.1979 s poukazom na článok nazvaný „M.“, pričom z obsahu tohto článku vyplýva, že odporca v 4./rade sa po smrti matky nachádzal u svojej starej matky - navrhovateľky, s ktorou otec odporcu v 4./rade musel viesť súdny spor o vrátenie syna do jeho výchovy a starostlivosti a navrhovateľka sa mu v tomto snažila všetkými

prostriedkami zabrániť a odvtedy ako sa odporca v 4./rade vrátil k otcovi, sa už s navrhovateľkou prakticky nestretol a táto sa o neho vôbec nezaujímal, čo obaja potvrdili vo svojich výpovediach a z toho dôvodu navrhovateľka vo svojom prvotnom návrhu na určenie výživného odporcu v 4./rade ako vnuka ani neuvádzala a výživné od neho nepožadovala.

Podľa § 68 Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z.z.), predkovia a potomkovia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť iba v prípade, ak to nevyhnutne potrebujú.

Podľa § 69 ods. 1 Zákona o rodine, ak potomkovia nemôžu svoju vyživovaciu povinnosť plniť, prechádza táto povinnosť na predkov. Vzdialenejší príbuzní majú vyživovaciu povinnosť, len ak ju nemôžu plniť bližší príbuzní.

Podľa ods. 2, v prípade, že súd určí výživné pre maloleté dieťa, ustanovenie § 63 <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>> sa použije primerane.

Podľa § 70 Zákona o rodine, každý z príbuzných na rovnakom stupni plní vyživovaciu povinnosť v takom rozsahu, aký zodpovedá pomeru jeho schopností, možností a majetkových pomerov k schopnostiam, možnostiam a k majetkovým pomerom ostatných príbuzných.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa ods. 2, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

17./ Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľky na určenie výživného je dôvodný, i keď nie v celom rozsahu. Navrhovateľka svoj návrh na určenie výživného síce označila ako návrh na určenie výživného detí k rodičom podľa § 66 zákona č. 36/2005 Z.z., avšak nesporne nejde o tento druh vyživovacej povinnosti, ale o vyživovaciu povinnosť medzi ostatnými príbuznými podľa § 68 - § 70 Zákona o rodine, keďže táto vyživovacia povinnosť sa vzťahuje na príbuzných v priamom rade (predkovia - potomkovia) a keďže navrhovateľka v súčasnej dobe nemôže požadovať plnenie vyživovacej povinnosti od svojich detí, nakoľko obe jej dcéry X. a Eva už zomreli a výživné požaduje od svojich vnukov, tak jej nárok je možné posúdiť len ako vyživovaciu povinnosť medzi ostatnými príbuznými. V prípade tejto vyživovacej povinnosti sú povinnými príbuzní v priamom rade v druhom a ďalšom stupni (prarodičia, vnuci) a stupeň príbuzenstva sa v priamej línii určuje podľa počtu zrodení, ktorými pochádza jedna osoba od druhej. Príbuzenstvom v priamom rade rozumieme vzťah predkov (ascendentov) a potomkov (descendentov). Tento druh vyživovacej povinnosti pokrýva všetky stupne príbuzenstva v priamom rade s výnimkou vzájomnej vyživovacej povinnosti detí a rodičov, na ktorú nadväzuje a ktorá je upravená osobitne. Týka sa teda len príbuzných v priamom rade, v druhom a ďalšom stupni a náš právny poriadok nepozná zákonnú vyživovaciu povinnosť medzi príbuznými v pobočnom rade.

18./ Podmienkami vzniku vyživovacej povinnosti v tomto prípade sú príbuzenský vzťah v priamom rade, odkázanosť (nevyhnutná potreba) na strane oprávneného, schopnosti, možnosti, resp. majetkové pomery umožňujúce poskytovanie výživného na strane povinného a súlad s dobrými mravmi. Nevyhnutnú potrebu na strane niektorého z ostatných príbuzných treba vykladať tak, že oprávnená osoba nie je objektívne schopná vôbec alebo v nevyhnutnej miere zabezpečiť svoje nevyhnutné životné potreby na základe vlastných schopností a možností, majetkových pomerov. Nie je prípustné domáhať sa výživného od ostatných príbuzných, pokiaľ neexistuje intenzita nevyhnutnosti potreby. Nemožno súhlasiť s názorom, že nie je rozhodujúce, či tento stav spôsobila oprávnená osoba. Účelom inštitútu výživného nie je nahrádzať aktivitu jednotlivých osôb a presúvať zodpovednosť za seba na iné osoby ani v rámci rodinných vzťahov. Mohlo by to viesť k nežiadúcej deformácii rodinných vzťahov prostredníctvom právnej úpravy. Ak plnenie požaduje plnoletá osoba, bude musieť preukázať nevyhnutnosť potrieb a okolností, ktoré jej bránia zabezpečiť si prostriedky na úhradu svojich potrieb. Nevyhnutnosť požadovať výživné od ostatných príbuzných teda nie je daná, ak je v silách osoby zabezpečiť si vlastný príjem. V porovnaní s ostatnými druhmi výživného je rozsah výživného medzi ostatnými príbuznými najužší. Vyvodzuje sa z podmienky nevyhnutnej potreby. Vyživovacia povinnosť sa má teda plniť v nevyhnutnom rozsahu, to však neznamená, že sa majú uhrádzať len niektoré potreby, ale všetky druhy potrieb v

nevyhnutnej miere, pričom aj nevyhnutný rozsah bude závisieť od schopností, možností a majetkových pomerov povinných. Ostatní príbuzní sa nepochybne nemôžu domáhať podieľania sa na životnej úrovni povinných príbuzných.

19./ Ustanovenie § 70 Zákona o rodine rieši pluralitu povinných pri plnení vyživovacej povinnosti v rámci jedného stupňa príbuzenstva. Závazok príbuzných v rovnakom stupni má teda charakter deleného záväzku. V súvislosti s úpravou tejto problematiky sa upustilo od princípu solidarity, a preto si oprávnená osoba nemôže žiadať plnenie vyživovacej povinnosti v celosti od niektorej z povinných osôb, ale len časť, ktorá v zmysle zákonných kritérií zodpovedá jej pomeru schopností, možností a majetkových pomerov k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom ostatných. Rovnako neplatí, že by príbuzní boli povinní plniť rovnakým dielom. Po ustálení otázky okruhu povinných osôb treba u každého z nich posúdiť schopnosti a možnosti, majetkové pomery v zmysle kritérií uvedených v § 75 a každému osobitne určiť vyživovaciu povinnosť v rozsahu, aký odpovedá jeho zisteným pomerom vo vzťahu k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom ostatných z okruhu povinných príbuzných. U jednotlivých povinných budú spravidla rôzne podmienky, ktoré bude súd musieť vziať do úvahy a súd posudzuje aj potencialitu príjmov. Rozpor s dobrými mravmi môže viesť k tomu, že zo strany príbuzného nebude možné priznať výživné, keďže tento príbuzný je sám v nepriaznivej ekonomickej situácii.

20./ Bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti, súd nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Nepochybná odôvodnenosť predmetného kritéria je daná prioritným predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobitných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu. Pojem dobré mravy je neurčitým právnym pojmom, jeho obsah nevyplýva z pozitívneho práva. Okrem práva existujú aj iné systémy noriem, niektorým z nich takouto úpravou právo poskytuje ochranu tým, že im prepožičiava sankcie charakteristické pre systém práva. Nejde o akékoľvek normy, ale o všeobecne spoločensky uznávané pravidlá prostredníctvom ktorých sa zavrhuje spoločensky nežiadúce javy. Vo všeobecnosti bývajú vyjadrené konštrukciou o „pocite súnalezitosti všetkých spravodlivo uvažujúcich ľudí.“ Pojem dobré mravy je ďalej časovo (plynutím času podlieha zmenám) a miestne podmienený. Na prípady rozporu s dobrými mravmi súd prihliada z úradnej povinnosti, ich danosť sa zisťuje podľa konkrétnych okolností prípadu. Existencia rozporov nie je vylúčená ani v prípade výživného medzi príbuznými a za rozpor s dobrými mravmi možno považovať aj prípad, ak by napríklad príjmové a majetkové pomery oprávneného prevyšovali majetkové pomery povinného. Ako konanie v rozpore s dobrými mravmi by bolo možné posudzovať aj prípady, keď oprávnený bez ospravedlniteľného dôvodu nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť aj napriek objektívnym možnostiam a svojim schopnostiam a svoju situáciu rieši požadovaním výživného. V zmysle striktného znenia normy súd v prípade zistenia rozporu s dobrými mravmi nemá inú možnosť než výživné nepriznať.

21./ S poukazom na vyššie uvedené podmienky vzniku vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými súd najskôr skúmal, či medzi navrhovateľkou a odporcami ide o príbuzenský vzťah v priamom rade a zistil, že v prípade odporcu v 1./rade o takýto vzťah nejde, keďže odporca v 1./rade nie je potomkom navrhovateľky, ale jej zaťom a teda nie je osobou pasívne vecne legitimovanou v konaní o určenie výživného medzi ostatnými príbuznými. Podľa § 156 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z.z.) účastníkmi konania vo veciach výživného plnoletých osôb sú navrhovateľ a osoba, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné, avšak na druhej strane hmotnoprávny predpis (Zákon o rodine) v ustanovení § 68 jednoznačne stanovuje, že vyživovacia povinnosť medzi ostatnými príbuznými sa týka predkov a potomkov a teda odporca v 1./rade nemôže byť účastníkom konania o určenie výživného medzi ostatnými príbuznými, keďže nie je potomkom navrhovateľky a účastníkom konania sa stal len z toho dôvodu, že ho navrhovateľka označila za osobu povinnú platiť výživné, i keď si sama uvedomovala, že odporca v 1./rade takouto osobou nie je a jeho povinnosť platiť výživné obhajovala len morálnymi dôvodmi s tým, že odporca v 3./rade tiež zdedil časť majetku, ktorý predtým darovala svojej dcére Z. N.. S poukazom na ustanovenie § 10 ods. 2 CMP však súd mal za to, že s odporcom v 1./rade nie je možné ďalej konať a preto vo vzťahu k nemu konanie zastavil. Zároveň súd zistil, že potomkami navrhovateľky v druhom rade sú odporcovia v 2./ - 4./rade, ktorí sú jej vnukmi a keďže potomkovia navrhovateľky v prvom rade (dcéry X. a Z.) už zomreli, tak navrhovateľka si mohla uplatniť výživné už len voči vnukom ako ostatným príbuzným a aj z toho dôvodu súd v priebehu konania pribral podľa §

10 ods. 1 CMP do konania odporcu v 4./rade, i keď ho navrhovateľka v pôvodnom návrhu za odporcu neoznačila a výživné od neho nepožadovala.

22./ Ďalšou podmienkou vzniku vyživovacej povinnosti je odkázanosť na strane oprávneného, pričom musí byť zároveň preukázané, že oprávnený výživné nevyhnutne potrebuje. Podľa názoru súdu v tomto prípade na strane navrhovateľky bola preukázaná nevyhnutná potreba výživného zo strany odporcov v 2./ - 4./rade ako jej potomkov a táto nevyhnutná potreba spočíva v tom, že navrhovateľka, ktorá predtým sama žila v rodinnom dome, si vzhľadom na svoj vek (89 rokov) ako aj zdravotný stav vyplývajúci z lekárskejších správ ňou predložených už ďalej nebola schopná svojpomocne zabezpečovať svoje potreby a stala sa sociálne odkázanou na pomoc inej fyzickej osoby a uvedenú situáciu bolo potrebné riešiť jej umiestnením v domove sociálnych služieb. Uvedené umiestnenie navrhovateľky do domova sociálnych služieb podľa názoru súdu vyplynulo aj z toho, že došlo k narušeniu vzťahov medzi ňou a odporkyňou v 2./rade, ktorá ju predtým navštevovala a zároveň aj k narušeniu vzťahov medzi odporkyňami v 2./ a 3./rade, pričom ani jedna z nich nebola ďalej schopná zabezpečovať v plnej miere potreby navrhovateľky a poskytovať jej starostlivosť v takom rozsahu, ako navrhovateľka potrebovala a preto jediným riešením mohlo byť len umiestnenie navrhovateľky do zariadenia sociálnych služieb. Vychádzajúc z výpovede odporkyne v 3./rade sa na tomto riešení príbuzní navrhovateľky najskôr aj dohodli a z toho dôvodu odporkyňa v 3./rade zabezpečila umiestnenie navrhovateľky v Zariadení pre seniorov K. n.o., i keď predtým mala navrhovateľka podanú žiadosť do iného zariadenia sociálnych služieb, kde bola aj zaevidovaná do zoznamu žiadateľov a zaradená do poradia. Výsledkom narušenia vzťahov medzi starou matkou a vnučkami bolo to, že navrhovateľka bola síce do zariadenia sociálnych služieb umiestnená, avšak jej príjem spočívajúci len v poberaní starobného dôchodku nepostačoval na zaplatenie tejto sociálnej služby a preto až do vydania neodkladného opatrenia zvyšok platieb v plnom rozsahu zabezpečovala odporkyňa v 3./rade. Súd mal za preukázanú dôvodnosť nároku navrhovateľky na výživné od ostatných príbuzných z titulu jej odkázanosti na poskytovanie sociálnych služieb v príslušnom zariadení, pričom navrhovateľka sa domáhala určenia výživného iba v nevyhnutnom rozsahu tak, aby jej toto výživné postačovalo na zaplatenie poplatkov za pobyt v zariadení a na zakúpenie liekov.

23./ Pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov na strane povinných osôb súd zobral do úvahy zárobkové možnosti odporkyň v 2./ a 3./rade s tým, že vzhľadom na svoj príjem a na vynaložené výdavky sú obe schopné platiť výživné vo výške požadovanej navrhovateľkou, teda po 120 eur mesačne, pretože odporkyňa v 2./rade má síce priemerný príjem vo výške takmer 800 eur mesačne a na druhej strane výdavky vo výške viac ako 500 eur a okrem toho vyživovacia povinnosť na dieťa, avšak vôbec neuviedla, ako sa na platení výdavkov podieľa jej manžel a z čoho má príjem a jediným argumentom, ktorý vo vzťahu k nemu uvádzala bolo len to, že majú za trvania manželstva zrušené BSM. Rovnako tak v prípade odporkyne v 3./rade bolo z jej strany uvedené iba to, že jej príjem predstavuje okolo 650 eur mesačne a výdavky vyčíslila na vyše 400 eur s tým, že má ešte aj vyživovacia povinnosť na dieťa, ale vôbec neuviedla, ako si vyživovacia povinnosť plní otec dieťaťa a či sa na platení jej výdavkov za bývanie určitým spôsobom podieľa aj ďalšia osoba, keď podľa nej na úvere na byt, ktorý spláca, sú dvaja dlžníci. Pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti odporkyň v 2./ a 3./rade súd prihliadal nielen na ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, ale aj na ďalšiu dôležitú skutočnosť, ktorou bolo darovanie nehnuteľností patriacich predtým navrhovateľke matke odporkyň v 2./ a 3./rade, pričom z tohto právneho úkonu následne profitovali okrem odporcu v 1./rade aj odporkyne v 2./ a 3./rade a to na úkor odporcu v 4./rade a teda obe odporkyne získali ešte za života navrhovateľky majetkový prospech, ktorý by mal u nich vzbudiť minimálne morálnu zodpovednosť postarať sa po zvyšok života o navrhovateľku a to či už osobnou starostlivosťou alebo v prípade nemožnosti jej plnenia aspoň zabezpečením opatrovateľských služieb poskytovaných navrhovateľke. Súd mal za to, že schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch odporkyň navzájom sú približne na rovnakej úrovni a preto je možné obe zaviazat' na plnenie vyživovacej povinnosti rovnakou mierou. Z uvedených dôvodov súd zaviazal odporkyne v 2./ a 3./rade prispievať na výživu navrhovateľky každú sumou 120 eur mesačne, pričom počiatok vyživovacej povinnosti stanovil od 01.10.2022 s prihliadnutím na skutočnosť, že doposiaľ nevyhnutné potreby navrhovateľky boli zabezpečené či už prispievaním na platenie jej nákladov zo strany odporkyne v 3./rade a po vydaní neodkladného opatrenia platením výživného po 150 eur mesačne zo strany odporkyň v 2./ a 3./rade a teda na platbách za sociálne služby už navrhovateľka nevykazovala žiaden nedoplatok a preto súd ani neurčil výživné s účinnosťou od podania návrhu na súd ako navrhovateľka požadovala, ale až od 01.10.2022 majúc na zreteli skutočnosť, že v súčasnej dobe je výživné zabezpečené v nevyhnutnej miere neodkladným opatrením, ktoré podľa § 333 CSP zanikne až právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej. Pokiaľ rozsudok o

určení výživného nenadobudne právoplatnosť, tak povinnosťou odporkýň v 2./ a 3./rade na základe nariadeného neodkladného opatrenia bude platiť naďalej výživné po 150 eur mesačne. Z uvedených dôvodov súd vo zvyšku, t.j. v časti určenia vyživovacej povinnosti odporkýň v 2./ a 3./rade za obdobie od 04.04.2022 do 30.09.2022 návrh navrhovateľky voči ním ako nedôvodný zamietol.

24./ Zároveň súd zamietol návrh na určenie výživného proti odporcovi v 4./rade, nakoľko čo i len čiastočné vyhovenie takémuto návrhu by bolo podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie § 75 ods. 2 Zákona o rodine jednoznačne stanovuje, že výživné nemožno priznať ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, pričom v prejednávanej veci súd uvedený rozpor s dobrými mravmi mal za preukázaný hlavne z dôvodu narušenia vzájomných vzťahov medzi navrhovateľkou a odporcom v 4./rade, keď po smrti matky odporcu v 4./rade navrhovateľka odmietala tohto dobrovoľne vydať do starostlivosti svojho otca a oprávnené požiadavky otca sa museli riešiť súdnou cestou a odvtedy sa navrhovateľka o odporcu v 4./rade ako svojho vnuka vôbec nezaujímalala a nemala s ním žiaden kontakt. Okrem toho navrhovateľka darovaním svojich nehnuteľností iba dcére Z. dosiahla to, že odporca v 4./rade ako jej vnuk nebude mať možnosť po jej smrti prakticky nič zdediť a všetky uvedené skutočnosti si zrejme uvedomovala aj navrhovateľka pri podávaní návrhu na určenie výživného, keď odporcu v 4./rade za osobu povinnú platiť výživné ani neurčila a výživné prakticky od neho nepožadovala a až pri pribratí odporcu v 4./rade do konania upravila petit návrhu aj voči odporcovi v 4./rade. Samotný odporca v 4./rade uviedol, že i keď je navrhovateľka jeho starou matkou, tak pre neho je prakticky cudzou osobou, nakoľko od udalostí nasledujúcich po smrti jeho matky nemal s ňou žiaden kontakt. Z uvedených dôvodov súd považoval návrh na určenie výživného proti odporcovi v 4./rade za nedôvodný a v rozpore s dobrými mravmi a preto ho v celom rozsahu proti nemu zamietol.

25./ Právny zástupca odporkyne v 2./rade navrhol doplniť dokazovanie vyžiadanim správ od ďalších zariadení sociálnych služieb ohľadne výšky platieb za pobyt v nich, pričom súd tento návrh na doplnenie dokazovania zamietol ako nepotrebný pre svoje rozhodnutie, pretože pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľky na určenie výživného musel vychádzať zo skutkového stavu zisteného v čase rozhodovania a brať do úvahy aktuálnu výšku nákladov spojených s pobytom navrhovateľky v sociálnom zariadení a teda porovnávanie výšky platieb s inými zariadeniami by v tomto prípade pre rozhodovanie súdu nemalo žiaden zmysel. Okrem toho v priebehu konania právny zástupca odporkyne v 2./rade navrhol, aby súd nepripustil zastupovanie navrhovateľky splnomocnenou zástupkyňou, avšak súd o tomto jeho návrhu ani nerozhodoval, keďže podľa § 89 ods. 2 CSP súd môže rozhodnúť, že zastúpenie nepripúšťa len ak zástupca zjavne nie je spôsobilý na riadne zastupovanie alebo ak ako zástupca vystupuje vo viacerých konaniach a v tomto prípade nebol zistený ani jeden z týchto dôvodov na to, aby súd rozhodoval o nepripustení zastúpenia navrhovateľky.

26./ O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Topoľčany.

Podľa §-u 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).